

PARTER (Antal motparter: 1)

Motpart
AA

Ombud:
Advokaten Gustav Larsson Borg
Advokatfirman Wåhlin AB
Östra Hamngatan 5
411 10 Göteborg

Sökande
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Ombud:
Seniora juristen Marie Eiderbrant och juristen Fredric Sjöqvist
Box 7821
103 97 Stockholm

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 60 000 kr.

Övrigt

AA yrkande om att få ersättning av allmänna medel för sina kostnader för försvarare ogillas.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Scheelegatan 7
Telefon
08-561 654 70

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

E-post
stockholms.tingsratt.avdelning5@dom.se
Webbplats
www.stockholmstingsratt.se

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att **AA** ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kr i enlighet med påståendet om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har i och för sig vidgått att köpen gjorts, men inte att de gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Han har anfört att agerandet har varit legitimt och inte heller har lett till att aktier handlats till ett inte marknadsmässigt pris. Han har vidare yrkat att få ersättning av allmänna medel för sina kostnader för sin försvarare.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen**

AA har på värdepappersmarknaden i Stockholm den 9 juli 2018 handlat aktier i bolagen Eurocine Vaccines AB och Spiffbet AB (tidigare SpiffX AB). Sex av **AA** handelsorder har höjt kursen på respektive aktie med mellan 5,74 och 9,16 procent. Transaktionerna framgår av bilaga 2.

De sista transaktionerna med respektive aktie har satt stängningspriset för dagen samt höjt priset på Eurocine Vaccines AB:s aktie med 6,5 procent och på Spiffbet AB:s aktie med 7,77 procent.

Transaktionerna har utförts på ett sätt som har gett eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. De utförda transaktionerna är därför otillåtna enligt artiklarna 12.1 a och 15 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR).

Överträdelsen är inte preskriberad eftersom **AA** delgavs sanktionsföreläggandet inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum (se

5 kap. 14 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen)). Att handläggningen av ärendet har dragit ut på tiden beror bl.a. på att AA behövde delges sanktionsföreläggandet med stämningsman.

AA

Det vitsordas i och för sig att AA har genomfört de aktuella transaktionerna. AA transaktioner har dock endast i två fall påverkat stängningskursen och har inte i något fall legat utanför spannet mellan högsta och lägsta kurs som har betalats under de aktuella handelsdagarna. AA köp av aktier har inte heller föranletts av att försöka få en högre ”senast betalt”-kurs för respektive aktie för att därefter kunna sälja till ett pris som är påverkat av det egna agerandet. AA har överhuvudtaget inte sålt några aktier i bolagen i närtid efter de aktuella köpen.

Det ska särskilt framhållas att AA upphörde med överträdelsen efter att det kommit till hans kännedom, genom meddelande från Avanza, att den typen av transaktion skulle kunna uppfattas som försök till marknadsmanipulation. Tidigare utsända meddelanden har, av förbiseende, inte öppnats och AA har därför inte förstått att de aktuella transaktionerna kunde ifrågasättas.

Transaktionerna utgör inte marknadsmanipulation utan har gjorts av legitima skäl. En eventuell överträdelse är under alla omständigheter bagatellartad och måste betraktas som ringa och ursäktlig. Det föreligger därför skäl för att ett ingripande inte ska göras.

Om tingsrätten skulle bedöma att AA agerande utgör ett åsidosättande av förbuden i artiklarna 12.1 a och 15 MAR är det i vart fall inte skäligt att AA ska påföras en sanktionsavgift om 80 000 kronor. Detta mot bakgrund av det fåtal transaktioner som är gjorda, att den konkreta och potentiella effekten av agerandet har varit mycket liten och att överträdelsen endast har pågått en kortare tid. Därtill ska det poängteras att AA har rättat sitt agerande efter att han varnades av Avanza. Vidare ska framhållas att Finansinspektionens handläggning av ärendet har varit

långsam. Den successiva ökning av sanktionsavgiften som skett under denna tid ska inte belasta AA Slutligen överlämnar AA till rätten att pröva om Finansinspektionen har väckt talan om sanktionsavgift efter preskriptionstiden.

DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

Allmänt om Finansinspektionens möjligheter att ingripa

I de fall då Finansinspektionen ingriper mot en överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation prövas det enligt 5 kap. 19 § första stycket kompletteringslagen genom sanktionsföreläggande. Ett ingripande får enligt 5 kap. 14 § första stycket bara ske om sanktionsföreläggandet har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. Av 5 kap. 19 § tredje stycket framgår att om den som sanktionsföreläggandet riktar sig mot godkänner föreläggandet gäller beslutet som ett domstolsavgörande som har vunnit laga kraft.

Finansinspektionen får enligt 5 kap. 17 § kompletteringslagen avstå från ingripande bland annat om överträdelsen är ringa eller ursäktlig. Uttrycket ”ringa” ska förstås som att det rör sig om bagatellartade överträdelser. Med begreppet ”ursäktlig” åsyftas t.ex. att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende (prop. 2016/17:22 s. 391).

Om ett sanktionsföreläggande inte godkänns inom den tid som anges i föreläggandet får Finansinspektionen enligt 5 kap. 21 § väcka talan vid Stockholms tingsrätt om att sanktioner ska beslutas. Enligt 6 kap. 3 § ska, om inget annat anges i nämnda lag, vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där det inte är föreskrivet svårare straff än böter gälla för talan.

Preskriptionstid för sanktionsavgifter som prövas vid Stockholms tingsrätt

En sanktionsavgift enligt kompletteringslagen kan jämföras med den straffrättsliga påföljden böter (se prop. 2016/17:22 s. 102 f.). Stockholms tingsrätt har tidigare gjort olika bedömningar i frågan om delgivning av sanktionsföreläggande är preskriptionsbrytande (se mål B 3291-19 och B 14216-20). De båda domarna är överklagade och målen handläggs för närvarande i Svea hovrätt (se mål B 11523-20 och B 2126-21). Det saknas i övrigt så vitt känt vägledande avgöranden från högre rätt.

Enligt 5 kap. 14 § kompletteringslagen får ett ingripande för en överträdelse av bl.a. förbudet mot marknadsmanipulation bara ske om sanktionsföreläggande har delgetts den som ingripandet riktas mot inom två år från den tidpunkt då överträdelsen ägde rum. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att lagstiftarens avsikt varit att delgivning av ett sanktionsföreläggande inom två år efter överträdelsen ska ha preskriptionsbrytande verkan, även för det fall att vad som föreläggs i ett senare skede blir föremål för prövning i domstol (se prop. 2016/17:22 s. 255 f.). Av 21 § samma kapitel följer att om ett sanktionsföreläggande inte har godkänts inom angiven tid, vilken tid alltså kan överstiga två år från överträdelsen, får Finansinspektionen väcka talan vid Stockholms tingsrätt om att sanktion ska beslutas.

Tingsrätten bedömer att en sådan tolkning av kompletteringslagens preskriptionsbestämmelse som lagstiftaren har avsett är förenlig med ordalydelsen och därmed också med legalitetsprincipen (jfr NJA 2018 s. 1103 p. 11–13). Om ett sanktionsföreläggande har delgetts inom två år från överträdelsen kan alltså en sanktionsavgift dömas ut inom den absoluta preskriptionsfristen som är fem år (se 6 kap. 3 § kompletteringslagen och 35 kap. 6 § 1 brottsbalken).

Förbudet mot marknadsmanipulation

Av artiklarna 12.1 a och 15 MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är

marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilsedande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras. Huruvida transaktionen genomförts med uppsåt eller oaktsamhet kan dock, i begränsad utsträckning, påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 2016/17:22, s. 407). Den behöriga myndigheten är i Sverige Finansinspektionen. Någon marknadspraxis var inte antagen vid den i målet aktuella tiden varför undantaget inte är tillämpligt i målet.

En överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation kan medföra att Finansinspektionen ingriper eller att åklagaren inleder en förundersökning.

Sanktionsavgiftens storlek

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen.)

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer som påverkar kursen utan att motsvara verklig förändring av tillgång och efterfrågan, s.k. enpetare, ska som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller

försvårande omständigheter (Högsta domstolens avgöranden ”Enpetarna” I–III, p. 20–22).

Bedömningen i målet

Talan om sanktionsavgift har inte preskriberats

Den påstådda överträdelsen ägde rum den 9 juli 2018. AA delgavs sanktionsföreläggande avseende handeln den 22 juni 2020, dvs. något mindre än två år från överträdelsen. Finansinspektionen ansökte därefter om stämning vid Stockholms tingsrätt den 14 december 2020. AA delgavs stämningsansökan den 20 januari 2021.

AA har således delgetts sanktionsföreläggandet inom två år från överträdelsen i enlighet med 5 kap. 14 § kompletteringslagen, med preskriptionsavbrott som följd. Han har vidare delgetts stämningsansökan inom fem år från överträdelsen i enlighet med 35 kap. 6 § 1 brottsbalken. Talan om sanktionsavgift har således inte preskriberats.

AA *ska betala en sanktionsavgift*

AA har bekräftat att han genomfört de aktuella köpen på det sätt som Finansinspektionen påstått, vilket också stöds av utredningen i övrigt. AA har förklarat att han genomförde ett flertal mindre köp för att han ville betala flera courtage om 69 kr och därmed få bättre kundstatus och vissa förmåner hos Avanza.

AA har också framhållit att samtliga köp har legat inom spannet för högsta och lägsta kurs den aktuella dagen samt att han inte i närtid har sålt eller försökt sälja sina mer omfattande innehav i de aktuella aktierna.

Enligt tingsrätten är det klarlagt att AA har genomfört köpen utan att han har haft ett egentligt kommersiellt intresse av att köpa aktierna. Vart och ett av köpen har avsett endast en aktie. Priset har varit mellan 1,544 och 3,13 kr vilket är väsentligt lägre

än courtaget vid varje transaktion som uppgått till 69 kr. Vidare har vart och ett av köpen höjt kursen jämfört med senast betalt med mellan 5,74 och 9,19 procent. Transaktionerna har därför gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna. AA agerande har således överträtt förbudet mot marknadsmanipulation i artikel 12.1 a MAR. Det som AA invänt om att han velat betala flera courtage för att få bättre kundstatus hos Avanza ändrar inte denna bedömning.

Trots att det endast är fråga om ett fåtal transaktioner kan det inte anses vara fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Det som AA har anfört om att han inte har tagit del av vissa meddelanden från Avanza och att han inte har försökt höja kursen på aktierna för att kunna sälja sina befintliga större innehav utgör inte heller skäl att avstå från ingripande. Även om AA inte har tagit del av vissa meddelanden från Avanza och det inte heller finns stöd för att AA medvetet har försökt höja kursen på aktierna för att kunna sälja sina befintliga större innehav till ett högre pris, så har hans agerande i vart fall varit oaktsamt. AA ska alltså betala en sanktionsavgift.

I förhållande till normalbeloppet 70 000 kr i sanktionsavgift vid överträdelser i form av handel med små volymer talar det i någon mån i höjande riktning att två av transaktionerna har satt stängningspriset för dagen. I övrigt saknas såväl försvårande som förmildrande omständigheter hänförliga till själva gärningen. Handläggningen hos Finansinspektionen har dock dragit ut på tiden och det dröjde närmare två år från överträdelserna till det att myndigheten utfärdade ett sanktionsföreläggande. Denna långa tidsutdräkt medför att sanktionsavgiften bör bestämmas till ett något lägre belopp än vad som annars skulle varit fallet (jfr prop. 2016/17:22 s. 225).

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att sanktionsavgiften bör bestämmas till 60 000 kr.

Övriga frågor

Eftersom **AA** ska åläggas att betala en sanktionsavgift ska hans yrkande om att få ersättning av allmänna medel för sina kostnader för försvarare ogillas (se 31 kap. 2 § rättegångsbalken).

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 27 april 2021. Prövningstillstånd krävs.

Daniel Severinsson